מבצע "דברו מנדרינית"

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

ההשקה ב־7 בספטמבר 1979

המערכה נבעה ישירות מדוח גו (Goh Report). האבחנה של לי קואן יו (Lee Kuan Yew) הייתה מעשית. ילדים שדיברו ניב בבית ולמדו אנגלית ומנדרינית בבית הספר נשאו שלוש שפות, עומס שרק הטובים ביותר יכלו לעמוד בו. לאחר עשרים שנות חינוך דו־לשוני, אמר, מעטים הילדים שהצליחו להתמודד עם שתי שפות ועוד ניב, "בוודאי לא הרבה יותר מ־12% שמגיעים למכללות הצעירות (junior colleges)". מאחר שרבע מהאוכלוסייה לא היה סיני, האנגלית תהיה השפה המשותפת בין הקהילות. אם הסינים ישמרו על ניביהם, הזהיר, האנגלית תהפוך גם לשפה המשותפת בין סינים מקבוצות ניב שונות, והמנדרינית תיוותר ללא תפקיד.[1]

הנאום נשען על ראיות שהממשלה אספה לשם כך. סקר של 116 נסיעות באוטובוס במרץ 1979 מצא כי נוסעים סינים פנו לכרטיסנים סינים בניב ב־88.2% מהמקרים, בהוקיין לבדה ב־75%, ובמנדרינית ב־3.7% בלבד. סקר של 295 רוכלים בתשעה שווקים ומרכזי מזון באפריל 1979 מצא כי 89.4% מהרוכלים ענו ללקוחותיהם בניב ו־1.2% במנדרינית.[2] אותן טבלאות הראו כיצד דיברו נוסעים מלאים והודים עם כרטיסנים סינים, בעיקר במלאית. המלאית של השוק (Bazaar Malay) הייתה עדיין שפת הרחוב בין הקהילות ב־1979.

בהשקה נקבעו שני יעדים. בתוך חמש שנים ישתמשו תלמידים סינים פחות בניב ויותר במנדרינית. בתוך עשר שנים תחליף המנדרינית את הניבים כשפת הדיבור היומיומית של הקהילה הסינית. הוקמה ועדה לקידום השימוש במנדרינית בראשות או צ'ין הוק (Ow Chin)

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Hock), אז מזכיר פרלמנטרי במשרד התרבות. שמה שונה ב־1998 למועצה לקידום המנדרינית (Promote Mandarin Council).[3] הגוף פועל כיום כמועצת המנדרינית של סינגפור (Singapore Mandarin Council) ומתאר את המערכה כמערכה החברתית הארוכה ביותר בתולדות סינגפור.[4]

תמיכה מנהלית: שידורים, דלפקים ושמות

לי קואן יו הודיע בנאומו כי הממשלה תנקוט צעדים מנהליים לאחר שההורים יראו שהם רוצים מנדרינית עבור ילדיהם. עובדי ממשלה, לרבות אלה שבדלפקי בתי החולים, יונחו לדבר מנדרינית, למעט עם אנשים מעל גיל שישים. נהגי מוניות, כרטיסנים ורוכלים עשויים להידרש לעבור מבחן בעל פה במנדרינית או להשתתף בשיעורים. הצעד ששינה את חיי היומיום יותר מכול היה הוצאת הניבים מהשידורים. פרסומות בניבים בטלוויזיה הוצאו בהדרגה החל מיולי 1978. תוכניות בניבים נעלמו מהטלוויזיה ב־1981, ומהרדיו ב־1 בינואר 1983.[5]

סדרות הונג קונגיות פופולריות שהסינגפורים צפו בהן בקנטונזית דובבו למנדרינית החל מסוף אוקטובר 1979. ב־1985 הניאה הממשלה מצפייה בערוץ המלזי TV3 וסירבה להתאים את האנטנות של בנייני הדיור הציבורי לקליטתו. מ־1 בינואר 1981 פנו בתי הספר לתלמידים סינים בצורת האניו פין־יין (Hanyu Pinyin) של שמם, וחברות עודדו להשתמש בשמות פין־יין בעת רישומן.[6] ההשפעה ניכרת עד היום בתעודות הזהות: דור מבוגר נושא תעתיקים לטיניים לפי הניבים, כגון Tan, Lim או Ng, ואילו סינגפורים צעירים רבים נושאים שמות פרטיים בפין־יין.

מעט ממשלות במערב אירופה היו מנסות צעדים מסוג זה. ועם זאת הם התקבלו בהתנגדות מוגבלת, משום שהממשלה הציגה אותם כהקלה על הילדים, ומשום שהחלופה שתיארה, קהילה סינית הדוברת אנגלית וניבים ללא שפה סינית משותפת, נראתה להורים רבים כאובדן. נכונותה של סינגפור להסדיר את שפת השידורים משקפת את אותו ביטחון בתכנון מנהלי שחלק C מתאר באסטרטגיה הכלכלית של השנים הראשונות.

שלבים, קהלי יעד וסיסמאות

המערכה עברה שלבים נבדלים. מ־1979 עד 1981 פנתה לקהילה הסינית כולה. מ־1982 עודדה שימוש במנדרינית במסגרות מסוימות: מקום העבודה היה הנושא ב־1982, ומרכזי הרוכלים והשווקים ב־1983. בין 1983 ל־1987 הציע שירות טלפוני שיעורי מנדרינית, ובשעות השיא קיבל בממוצע כ־40,000 שיחות.[7]

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

נקודת המפנה הגיעה בשנות התשעים, כשהמערכה הכירה בכך שבעייתה העיקרית אינה עוד הניבים. יותר ויותר סינגפורים סינים השתמשו באנגלית כשפתם העיקרית. מ־1991 פנתה המערכה לסינים בעלי השכלה אנגלית, ומ־1994 לסינים בעלי השכלה אנגלית ולאנשי עסקים. היא הציגה את המנדרינית כבעלת ערך כלכלי בתקופה שבה סין עלתה כשותפה עסקית.[8] הסיסמאות משקפות את השינוי: "דברו יותר מנדרינית, פחות ניבים" (Speak More Mandarin, Speak Less Dialects) ב־1979, "מנדרינית פנימה, ניבים החוצה" (Mandarin In, Dialects Out) ב־1983, "לדבר מנדרינית? אין בעיה!" (Speak Mandarin? No Problem!) ב־2000, ומאז 2019 "לדבר מנדרינית? כן, אני יכול." (Speak Mandarin? Yes, I Can.). הסיסמה הדו־לשונית הראשונה, "Huayu Cool", הופיעה ב־2004 והייתה כשלעצמה ויתור לצעירים דוברי האנגלית.[9]

מטרתה הנוכחית של המערכה היא הגנתית. מארגניה מודים שהאנגלית הפכה לשפה הדומיננטית בבתים סיניים רבים, ושקידום המנדרינית באמצעות המערכה לבדה "אינו מספיק".[10] הדגש עבר מהחלפת הניבים לשמירה על המנדרינית בשימוש יומיומי, לתרבות של הסינגפורים הסינים ולאוצר המילים הייחודי של המנדרינית הסינגפורית.

תוצאות מדידות

העשור הראשון הניב תוצאה שמעט מערכות לשוניות השתוו לה. בקרב תלמידים סינים שנכנסו לכיתה א', שיעור הדוברים בעיקר מנדרינית בבית עלה מ־26% ב־1980 ל־69% ב־1989, ואילו שיעור הבאים מבתים שדיברו בעיקר ניבים ירד מ־64% ל־7%.[11] בקרב כלל האוכלוסייה הסינית התושבת ירד שיעור המשתמשים בניב כשפת הבית העיקרית מ־76.2% ב־1980 ל־19.2% ב־2010, לאחר שעמד על 97% ב־1957.[12]

הסדרה הארוכה מראה שהמערכה הצליחה פעמיים, ובפעם השנייה בכיוון שמייסדיה לא התכוונו אליו. המנדרינית החליפה את הניבים. אחר כך עקפה האנגלית את המנדרינית. בקרב תושבים סינים בני חמש ומעלה, המנדרינית הייתה שפת הבית השכיחה ביותר אצל 47.7% ב־2010 ואצל 40.2% ב־2020, ואילו האנגלית עלתה מ־32.6% ל־47.6%. הפער הבין־דורי חד. ב־2020 היה ניב שפת הבית העיקרית של 31.6% מהתושבים הסינים בני שישים ומעלה, לעומת 1.4% מבני חמש עד שלושים וארבע.[13]

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

טעות נפוצה

מקובל להניח שרוב הסינגפורים הסינים מדברים מנדרינית בבית, ולכן ניתן לצפות מיועץ סינגפורי סיני לעבוד במנדרינית שוטפת. מפקד 2020 מראה שהאנגלית הפכה לשפת הבית השכיחה ביותר של התושבים הסינים, 47.6% לעומת 40.2% למנדרינית. רוב משקי הבית דוברי האנגלית עדיין משתמשים במנדרינית כשפת הבית השנייה, ולכן המנדרינית מובנת באופן רחב. שטף בסינית כתובה ובאוצר המילים המקצועי של פיננסים, משפט ומיסוי הוא עניין אחר, שמוסד צריך לבדוק לפני שהוא נסמך עליו.

הערות

1. Lee Kuan Yew, נאום מיום 7 בספטמבר 1979, לעיל, עמ' 1; Lee Kuan Yew, נאום מיום 7 בספטמבר 1979, לעיל, עמ' 1: "Because Singapore is 25% non-Chinese, English will be the common language between different ethnic Singaporeans. And if we continue to use dialects, then English will tend to become the common language between Chinese of different dialect groups." ↩

2. Lee Kuan Yew, נאום מיום 7 בספטמבר 1979, לעיל, טבלאות הנספח: סקר Singapore Bus Service ממרץ 1979 על 116 נסיעות אוטובוס (נוסעים סינים לכרטיסנים סינים: ניבים 88.2%, הוקיין 75.0%, מנדרינית 3.7%); סקר של משרד איכות הסביבה (Ministry of the Environment) מאפריל 1979 שכלל 295 רוכלים בתשעה שווקים ומרכזי מזון (רוכלים ללקוחות: ניבים 89.4%, מנדרינית 1.2%). ↩

3. Culturepaedia, "The Speak Mandarin Campaign" (נצפה בנובמבר 2026): יעדים ארוכי טווח שנקבעו בהשקה, דהיינו פחות ניבים ויותר מנדרינית בקרב תלמידים בתוך חמש שנים, והחלפת הניבים במנדרינית כשפת הדיבור היומיומית בתוך עשר שנים; Culturepaedia, "The Speak Mandarin Campaign", לעיל: או צ'ין הוק היה היושב ראש הראשון; שם הוועדה שונה ל־Promote Mandarin Council ב־1998. ↩

4. Singapore Mandarin Council, אתר Speak Mandarin Campaign, mandarin.languagecouncils.sg (נצפה בנובמבר 2026): המערכה מתוארת כמערכה החברתית הארוכה ביותר של סינגפור; זכויות היוצרים באתר של Singapore Mandarin Council. ↩

5. Lee Kuan Yew, נאום מיום 7 בספטמבר 1979, לעיל, עמ' 2: עובדי ממשלה "will be instructed to speak Mandarin except to the old, those over sixty"; נהגי מוניות,

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

כרטיסנים ורוכלים "can and will be required to pass an oral Mandarin test, or to attend Mandarin classes"; Culturepaedia, "The Speak Mandarin Campaign", לעיל: פרסומות בניבים בטלוויזיה הוצאו בהדרגה מיולי 1978; איסור מלא על תוכניות טלוויזיה בניבים ב־1981; הרדיו הפסיק לשדר תוכניות בניבים ב־1 בינואר 1983. ↩

6. Wikipedia, "Speak Mandarin Campaign" (נצפה בנובמבר 2026): ב־1985 הניאה הממשלה מצפייה בערוץ המלזי TV3 וסירבה לשדרג את אנטנות ה־HDB לקליטתו; Culturepaedia, "The Speak Mandarin Campaign", לעיל: הדרמה ההונג קונגית הראשונה המדובבת למנדרינית שודרה בסוף אוקטובר 1979; Culturepaedia, "The Speak Mandarin Campaign", לעיל: מ־1 בינואר 1981 החלו בתי הספר של משרד החינוך להשתמש בגרסאות האניו פין־יין של שמות התלמידים ממוצא סיני; חברות עודדו להשתמש בשמות בהאניו פין־יין בעת רישומן. ↩

7. Culturepaedia, "The Speak Mandarin Campaign", לעיל: שלב 1 (1979–1981) פנה לקהילה הסינית כולה; שלב 2 מ־1982; התמקדות במנדרינית במקום העבודה ב־1982 ובמרכזי רוכלים ובשווקים רטובים ב־1983; Wikipedia, "Speak Mandarin Campaign" (נצפה בנובמבר 2026): שירות "Dial for Mandarin Lessons" פעל מ־1983 עד 1987, ובשעות השיא התקבלו בממוצע כ־40,000 שיחות. ↩

8. Wikipedia, "Speak Mandarin Campaign" (נצפה בנובמבר 2026): קהלי היעד של 1991 (סינגפורים סינים בעלי השכלה אנגלית) ושל 1994 (סינים בעלי השכלה אנגלית ואנשי עסקים); המערכה הציגה את המנדרינית כ־"economically valuable" עם עלייתה של סין בעסקים; Culturepaedia, "The Speak Mandarin Campaign", לעיל, על 1994 כנקודת המפנה. ↩

9. Wikipedia, "Speak Mandarin Campaign" (נצפה בנובמבר 2026), רשימת הסיסמאות לשנים 1979, 1983 ו־2000; Culturepaedia, "The Speak Mandarin Campaign", לעיל: הסיסמה מאז 2019 "Speak Mandarin? Yes, I Can."; Culturepaedia, "The Speak Mandarin Campaign", לעיל: ב־2004 השיקה המערכה את הסיסמה הדו־לשונית הראשונה שלה, "Huayu Cool". ↩

10. Culturepaedia, "The Speak Mandarin Campaign", לעיל: האנגלית הפכה לשפה הדומיננטית בבתים סיניים רבים, ולכן קידום המנדרינית באמצעות המערכה לבדה "not enough"; התמקדות בשנים האחרונות בשימוש יומיומי, בתרבות הסינית הסינגפורית ובייחודה של המנדרינית הסינגפורית. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

11. Culturepaedia, "The Speak Mandarin Campaign", לעיל: בקרב תלמידי כיתה א׳ ממוצא סיני, שיעור הדוברים בעיקר מנדרינית בבית עלה מ־26% (1980) ל־69% (1989); שיעור הבאים ממשפחות שדיברו בעיקר ניבים ירד מ־64% ל־7%. ↩

12. Wikipedia, "Speak Mandarin Campaign" (נצפה בנובמבר 2026), טבלת שפות הבית של האוכלוסייה הסינית התושבת: זנים שאינם מנדרינית 97% (1957), 76.2% (1980), 46.2% (1990), 19.2% (2010). ↩

13. Department of Statistics Singapore, Census of Population 2020, האוכלוסייה הסינית התושבת בת 5 ומעלה לפי השפה המדוברת בתדירות הגבוהה ביותר בבית ולפי קבוצת גיל, data.gov.sg, מערך נתונים d_68860ef451f948e62754a830b6ae5024 (נצפה בנובמבר 2026): סך הכול 2,658,378; אנגלית 1,266,460 (47.6%); מנדרינית 1,069,450 (40.2%); ניבים סיניים 312,671 (11.8%); ניבים אצל 31.6% מבני 60 ומעלה ואצל 1.4% מבני 5 עד 34 (חישוב עצמי מעמודות הגיל); Culturepaedia, "Mandarin in Singapore" (נצפה בנובמבר 2026), לגבי המנדרינית ב־47.7% (2010); Wikipedia, "Languages of Singapore" (נצפה בנובמבר 2026), לגבי האנגלית ב־32.6% והניבים ב־19.2% ב־2010. הטבלה של Wikipedia, "Speak Mandarin Campaign", מביאה את הנתונים לכלל התושבים, 48.3% ו־29.9% ל־2020, בעמודה המסומנת כתושבים סינים. ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.